MAASEUDUN TULEVAISUUS
Maa- ja metsätaloustuottajajärjestön äänenkannattaja – Perustettu 1916

Päätoimittaja
Lauri Kontro
Toimituspäälliköt
Jussi Martikainen
Tiina Taipale

Mitä Janakkalan kunta edellä, sitä Suomen valtio perässä.
HÄMEEN SANOMIEN MUKAAN MOLEMMAT SÄÄSTÄVÄT TIEVALAISTUKSESSA

Euroopan komissio menossa metsään

Pääministeri Jyrki Katainen (kok.) on huolissaan siitä, että luottamus Euroopan unionin auktoriteetteihin on horjunut. Kokoomuksen eduskuntaryhmän kesäkokouksessa viime viikolla puhunut Katainen esitti asian korjaamiseksi normitalkoita EU:n lainsäädäntöön.

EU:n säädösviidakon perkaaminen tiputtaisi Kataisen mielestä sellaisia direktiivejä pois, jotka estävät yrittäjyyttä ja työpaikkojen lisäystä.

Kataisen esitys on erittäin hyvä ja kannatettava. Aivan ensiksi voisi aloittaa kotimaisesta lainsäädännöstä ja oman hallituksen säädöstehtailusta. Kuten Katainen itsekin totesi, kaikki ei ole säädeltävissä. Miksi sitten pitää sitkeästi yrittää, vaikka maalaisjärjellä päästään paljon parempaan lopputulokseen?

EU:n direktiivitehtailuun ovat kiinnittäneet huomiota monet muutkin kuin Katainen. Britannian pääministerin David Cameronin mielestä EU:n pitäisi muuttua entistä joustavammaksi ja päätösvaltaa voisi osin palauttaa takaisin jäsenvaltioille. Saman suuntaisia ajatuksia on myös Hollannissa ja Saksassa. (MT 26.8.)

Keskustelu EU:n toimielinten ja jäsenmaiden työnjaosta on erittäin ajankohtainen. EU:n komission suunnitelmissa on kiristää otettaan jäsenvaltioiden metsistä. Komission direktiiviluonnos biomassan kestävyyskriteeristä saattaa johtaa siihen, että komissio pystyy puuttumaan suoraan tilakohtaiseen metsänhoitoon.

MTK:n metsäasiantuntijan Janne Närän mukaan tilakohtainen seuranta saattaisi tarkoittaa sitä, että metsäsuunnitelma tulisi metsänomistajille pakolliseksi. MTK:n arvion mukaan metsäsuunnitelmat tulisivat maksamaan ainakin 600–700 miljoonaa euroa.

Komissiolla on halua puuttua laajemminkin puukauppaan. Direktiiviehdotuksessa on runkopuun energiakäyttöä rajoittava kohta.

Europarlamentaarikko Eija-Riitta Korholan (kok.) mielestä direktiivin määrittelyt uhkaavat luoda Suomeen vähittäisen metsänsuojeluautomaatin, jossa oma sananvaltamme vähensi. Korholan mukaan biomassaa koskevaan direktiiviluonnokseen vaikuttaminen on suomalaisen edunvalvonnan ykköstehtävä.

EU:lla ei ole yhteistä metsäpolitiikkaa, mutta nyt sellainen halutaan luoda energiapuun

EU:n komissio haluaa kestävyyskriteerit metsäbiomassalle.

kestävyysvaatimuksen varjolla. Kysymys on suuresta periaatteellisesta asiasta. Samaan aikaan kun Suomessa pyritään lisäämään metsänomistajien vapauksia päättää metsien hoidosta, komissio pyrkii lisäämään valvontaa ja omaa valtaansa metsissä.

Huoli EU:n vallan ja sitä kautta kalliin, arkitodellisuudesta vieraantuneen byrokratian kasvamisesta on aiheellinen. On hyvä, että Suomen, Ruotsin ja Itävallan energia-asioista vastaavat ministerit ovat ottaneet asiaan kantaa. He opettivat MT:n yliössä eurooppalaisille päättäjille metsänhoidon perusasioita. (MT 7.8.)

Ministereiden mielestä on tärkeää käsittää, ettei puuta kasvateta vain yhtä tarkoitusta varten. Samasta puusta saadaan tukkeja, massapuuta ja bioenergiaa. Heidän mielestään ei ole järkevää laatia erityistä lainsäädäntöä energiantuotannossa käytettävää metsäbiomassaa varten.

Suomalaisten päättäjien pitää olla syksyn aikana valppaina. Kysymys on tärkeimmästä luonnonvarastamme. Sitä koskeva päätäntävalta on pidettävä omissa käsissä.

Komissiolla on varmasti nykyisessä taloustilanteessa kiireellisempääkin tekemistä kuin puuttua kansalliseen metsäpolitiikkaan. Puhumattakaan siitä, että suunnitteilla oleva lainsäädäntö on turha, suorastaan vahingollinen ja se tulisi lisäksi erittäin kalliiksi.

EU:n komissio on pidettävä pois Suomen metsistä.

Konsensus haussa

Maanantaina kokoontui Vantaalla tiedekeskuksessa 52 politiikan ja talouden kärkinimeä. Kutsuja Heurekafoorumiin oli itse pääministeri Jyrki Katainen (kok.).

Suomen talous on kuilun reunalla. Tuotanto putoaa ja työpaikat karkaavat muihin maihin. Julkisen talouden vaje pakottaa tänä vuonna yhdeksän miljardin euron lisävelanottoon.

Suomi ei näytä enää kovin pitkään täyttävän EU:n kasvu- ja vakaussopimuksen vaatimuksia. Muita maita olemme näistä vaatimuksista monesti muistuttaneetkin.

Vantaalla herrat ja muutama rouvakin kertasivat talouden madonlukuja, jotka he tuskallisen hyvin tunsivat jo ennestään. Vaikka päätöksiä tai edes johtopäätöksiä ei syntynyt, korkean tason kriisipalaverilla oli silti tehtävänsä.

Talouden nousukaudet tekevät tilaa kyynärpäätaktiikalle, yksilökeskeisyydelle ja kapealle omalle edulle. Kuilun reunalla onkin taas pakko hakea konsensusta.

Katainen tuskin odottikaan Heurekasta vastauksia talouden ongelmiin. Tarkoitus oli pikemminkin kerätä yhteisymmärrystä edessä olevien vaikeiden päätösten taakse.

Samaa tavoitteli SDP:n puheenjohtaja, valtiovarainministeri Jutta Urpilainen marssittamalla pari viikkoa sitten entiset rahaministerit näyttävästi palaveriinsa Säätytalolle.

Paitsi tiukkaa budjettilinjaa, pohjustettiin Heureka-tapaamisella myös laajaa ja maltillista työmarkkinaratkaisua. Sillä totta se on – jo monesti kuopattu tupo on jälleen tulossa.

Suomen ongelmat eivät ratkea pelkästään julkisen talouden tasapainolla. Sen lisäksi suomalaisen työn on taas alettava käydä kaupaksi maailmalla. Ratkaisevat päätökset tehdään työmarkkinoilla.

Kun ongelmat on tunnustettu yhdessä ja julkisesti, vähenee halu ja tarve yksittäisiin irtiottoihin. Tämä oli kai Heurekan keskeisin tavoite.

Eri asia on, olisiko tapaaminen pitänyt järjestää jo aiemmin. Ongelmat on tunnettu kauan, vain päätökset puuttuvat.

Niitä alkaa jo kansakin vaatia.

VIERASYLIÖ

Tulevaisuus on tuotantovihreyden

Suomalaisilla on edelleen monitasoinen yhteys maaseutuun ja metsään, vaikka 1960-luvun maaltamuuton seurauksena kaupunki on jo kolmannen tai neljännen sukupolven kotiseutua. Heidän yhteytensä sukunsa maahan ja maisemaan ei rakennu muistoista eikä tunteista.

He eivät haikaile maaseudun elinkeinojen ja elämäntavan perään. Monille maaseutu näyttäytyy elämyksinä, luonnon ja kansan museona. Heidän mielessään maaseutu koostuu erilaisista mielenkiintoisista osista. Vain harvat hahmottavat maaseutua erilaisten toisiinsa liittyvien osien summana ja mahdollisuutena.

Maaseutu ja metsä sekä luonto ja luonnonvarat ovat edelleen Suomelle henkisesti ja kansantaloudellisesti arvokkaita. Kun alkutuotantoon liitetään luontoarvot ja uusiutumattomat luonnonvarat, kaupungistuneen Suomen ulkopuolisen Suomen merkitys vain korostuu.

Maa- ja metsätalouden lisäksi myös matkailu ja kaivosteollisuus ovat luonnosta elämistä ja alkutuotannon jalostamista. Niiden yhteydessä puhutaan isoista taloudellisista arvoista ja valinnoista, erilaisten arvojen ja tavoitteiden yhteensovittamisesta.

Kyse on luovuudesta ja osaamisesta, teknologian soveltamisesta ja ekologisesta kestävyydestä.

Juuri niistä samoista arvoista, jotka liitetään urbaaniin elämänmenoon. Tosin luonnonvarojen käyttöön kohdistuneina ne liitetään yleensä jalostetun tuotteen kulutukseen ja kierrätykseen, ei alkutuotantoon ja uusintamiseen.

Arvonlisä kasvaa alkutuotannosta

Ihminen ei elä yksin leivästä, mutta tarvitsee leipää eläkseen. Siitä muistuttaminen ei ole pahasta, sillä sen verran haasteellisen tehtävän edessä ihmiskunta lähivuosikymmeninä on ruoan tuottamisessa.

Vajaa 60 000 maatilaa huolehtii päivittäin 5,4 miljoonan suomalaisen elintarvikkeiden tarpeesta. Maatalous ja elintarvikeketju – alkutuotannosta kauppaan työllistävät suoraan tai välillisesti 300 000 henkilöä, vajaa 12 prosenttia työvoimasta. Metsäteollisuus työllistää noin 50 000 henkilöä.

Metsä- ja elintarviketeollisuuden tuotteiden vienti tuo Suomelle tärkeitä tuloja. Metsäteollisuuden viennin arvo on noin 11 miljardia euroa ja elintarvikeviennin 1,6 miljardia euroa. Alkutuotannon osuus ei tilastoissa ole suuren suuri, mutta ilman sitä ei olisi jalostettavaa eikä arvonlisäystä.

Omavaraisuus on vakuutus

Suomessa keskustelu pelkistyy edelleen pitkälti ruoan hintaan. Ympäristötietoinen kuluttaja vaatii puhdasta ruokaa. Kuinka paljon hän on tulevaisuudessa valmis maksamaan siitä?

Aiheuttaja maksaa –periaate ei toimi, jos vain tuotantokustannukset nousevat. Lisäkulujen on siirryttävä myös kuluttajahintoihin.

Tuotteen elinkaari ei ala kaupasta ostettaessa, eikä vihreyttä mitata vain kierrätyksen tehokkuudella.

Omavaraisuuden ja luonnonmukaisuuden yhdistäminen tekee ruoan tuotannosta kalliimpaa. Omavaraisuus ja luonnonmukaisuus ovat yhteisesti hyväksyttyjä arvoja ja turvallisuustekijöitä. Ne nostavat samalla tavalla ruoan hintaa kuin erilaiset maksut tuotteiden, työn ja palveluiden hintaa.

Alkutuotannon edellytyksistä huolehtiminen on omavaraisuuden varmistamista, varautumista uhkaavaan tilanteeseen. Se on myös mahdollisuuksiin tarttumista. Vaikka puhutaan maaseudusta – alkutuotannosta, samalla puhutaan (bio)teknologiasta ja markkinoinnista.

Vihreät arvot ketjutettava

Edessä on kuitenkin pitkä matka. Politiikassa on tuskailtu, että vain rahan jakaminen ja kulutus kiinnostavat.

Sama tilanne on myös politiikan viherkysymyksissä. Kulutusvihreys leimaa ajattelutapaa. Tuotantovihreys ei saa sille kuuluvaa kansakunnan hyvinvointia ja kansantaloudellista vaurautta luovaa merkitystä.

Arvoissa tai tuotantoketjussa on vikaa, kun Thaimaasta pitää tuoda lentokoneilla marjanpoimijoita. Työn ja tuotteen hinta ei voi olla kohdallaan.

Onko mahdottomuus yhdistää kaivostoiminta ja maisemaarvoilla myyvä matkailuelinkeino? Kysymystä ei pidä väheksyä. Kummatkin ovat tulevaisuuden toimialoja.

Luonnonvarat on miellettävä tuotteiden lisäksi palveluina. Osassa Suomea metsän ja puun jalostusarvo on korkeimmillaan, kun honka saa humajata paikallaan. Haasteena on ajattelutavan uudistaminen ja erilaisten asioiden yhteen liittäminen ”arvoketjuksi”.

Puolueiden periaateohjelmissa luonnonvaroihin ja vihreään tuotantoon liittyvät näkemykset ovat vähäiset. Ohjelmaan kirjattujen vihreiden periaatteiden määrässä erottuvat myönteisesti keskusta ja vihreät. SDP:llä on luonnosta ja ympäristöstä vähiten julkilausuttuja periaatteita.

Keskustaa lukuun ottamatta luonnonvaroihin ja niiden hyödyntämiseen liittyviä periaatteita on ohjelmissa vähän. Puhutaan kuitenkin tulevaisuuden toimialoista, jotka eri tavoin vaikuttavat kansalaisten arkeen.

Maaseutu luo tulevaisuutta

Luonto ja luonnonvarat, maaseutu ja metsät politisoituvat nykyisestä poikkeavalla tavalla. Puolueiden pitää tulevaisuudessa ymmärtää tuotantovihreyttä.

Tuotteen elinkaari ei ala kaupasta ostettaessa, eikä vihreyttä mitata vain kierrätyksen tehokkuudella. Kuluttajat ovat nykyään – ainakin välillisesti – usein myös tuottajia.

Suomessa on vajaa 60 000 maatilaa. Yli kahden hehtaarin metsäpalstan omistajia on 750 000. Kesämökki on noin 500 000 suomalaisella. Maatilanomistajia kansalaisista on vain yksi prosentti, metsänomistajia on noin 14 prosenttia ja kesämökin omistajia kymmenkunta prosenttia.

Omistajuudessa on varmasti päällekkäisyyttä. Voi kuitenkin arvioida, että noin viidenneksellä suomalaisista asuminen tai omistajuus luo omakohtaisen yhteyden luontoon ja luonnonvaroihin. Luonto ja luonnonvarat löytyvät pääsääntöisesti maaseudulta ja metsistä niitä halkovia vesistöjä unohtamatta.

Kun mukaan lasketaan maaseudulla vakituisesti asuvat henkilöt, asukkaiden määrä lähes kaksinkertaistuu. Parilla miljoonalla suomalaisella on läheinen sosiaalinen ja taloudellinen yhteys maaseutuun.

Toivottavasti metsien omistajuuden uusjako rohkaisee ajattelemaan talous- ja luontoarvojen tuotannollista yhteensovittamista.

Pohdiskelu maaseudusta ja luonnonvaroista ei merkitse kaipuuta menneisyyteen, vaan tarttumista nykyhetkeen ja kurkottamista tulevaisuuteen.

PEKKA PERTTULA
Kirjoittaja on satakuntalainen talonpoika ja valtiotieteiden tohtori.

PÄIVÄN KUVA

ARI AHLFORS

Tasainen kuorma

Puinnit etenivät viikonloppuna Orimattilassa. Apuvoimina ohrakuormaa tasoittamassa olivat Anni ja Aleksi Ahlfors.

Päivän kuva -ehdotuksia voi lähettää MT:n toimitukseen osoitteeseen lukijankuva@maaseuduntulevaisuus.fi. Julkaistuista kuvista maksetaan palkkio.

KOLUMNI: JUKKA PASONEN

Ennen kaikki oli toisin

Passi vanheni. Uuden saaminen ei onnistunutkaan noin vain. Lähin poliisin konttori sijaitsee naapurikunnassa, 25 kilometrin päässä. Eihän se nyt pitkä matka ole, mutta vielä kymmenen vuotta sitten passin sai tilatuksi päiväkävelyn ohessa.

Niin ja aika piti varata etukäteen. Se onnistui noin kuukauden päähän. R-kioski sentään löytyi parin kilometrin päästä, joten passin nouto onnistui päiväkävelyllä.

Vanha silitysrauta putosi ja hajosi. Ostin uuden, ei ollut edes kallis. Oli keraaminen pohja. Varsinkin vaimon mielestä oli hankala laite, takerteli eikä tullut sileää.

Siispä vaimo osti toisen. Vielä halvemman. Siinä oli teräspohja. Sileää tuli, mutta johto oli laitettu jotenkin nurinkurisesti. Rauta kaatuili ja oli siksi melkoinen turvallisuusriski.

Menin taas kauppaan ja ostin kolmannen. Teräspohjaisen. Ei ollut kallis tämäkään. Kesti vajaan puoli vuotta, kunnes lakkasi kuumenemasta.

Palautin kauppaan ja olisin saanut samanlaisen tilalle. Ostin kuitenkin pari kymppiä kalliimman. Se on toiminut jo yli kuukauden. Paitsi että höyryn kanssa on ongelmia. Sitä tulee tai sitten ei.

Olimmeko jälleen kerran ajopuuna maailman virrassa vai halusiko joku oikeasti tätä?

jukka.pasonen@maaseuduntulevaisuus.fi

Entäs kun makuuhuoneen tapetti nuhraantui vaihtokuntoon. Ei kun kylän rautakauppaan hakemaan uutta. Hyllyt eivät notkuneetkaan tapeteista, vain muutama rulla. Eikä yhtään sopivaa mallia. Mutta ei hätää, 73 mallikansiossa oli keskimäärin 45 mallia kussakin.

Selailtiin niitä kansioita muutama tunti ja väsyneenä valitsimme sitten jonkun seinänpäällysen. Kauppias sanoi, ettei heillä mitään varastossa kannata pitää: ”Tilataan Ruotsista. Tulevat ensi viikon torstaina.”

Tulivathan ne ja olivat vähän hankalia asentaa. Vettyivät miten sattuu eikä kohdistus osunut millään nappiin. Katselen kuitenkin mieluummin vähän rosoista seinää kuin lähden uudelle tapetinhakureissulle.

Asiat kehittyvät. Joskus vain on vaikea nähdä, onko suunta oikea ja jos on, kenen kannalta.

Se nyt on selvä, että peilit huononevat jatkuvasti. Jos sieltä ei ole varsinaista riemun aihetta koskaan löytynyt, niin viime vuosina näkymä on muuttunut suorastaan surkeaksi.

Samoin polkupyörät tulevat yhä hitaammiksi. Ukkoa ja akkaa lappaa nykyisin ohi niin vasemmalta kuin oikealtakin.

Vakavasti ottaen: Karsiminen, keskittymien ja palvelukulttuurin muutos itsepalveluksi, usein vain internetissä hoidettavaksi, on vanhan yhteiskunnan syöpä. Halpatuotanto tuottaa heikkoa laatua ja meille työttömyyttä sekä tuhoaa kestävän kehityksen.

Elämä siirtyy internetin ja muutaman (vakoilu)yhtiön varaan. Pankkiasioiden hoito, ostosten teko, varausten hoito tapahtumiin ja ajan tasalla pysyminen ylipäätään vaatii jonkin datayhteyden. Yhteiskunnan toiminnot ovat samalla tulleet erittäin haavoittuviksi.

Ja kaiken yli kuuluu jatkuva narina talouden kurimuksesta ja taustalta pientä vikinää ilmastonmuutoksesta.

Olimmeko jälleen kerran ajopuuna maailman virrassa vai halusiko joku oikeasti tätä? Olemmeko nyt onnellisia tästä tehokkuudesta?

Vaan onko nyt oikeasti itkun aika? Jos nykyistä ”ahdinkoa” vertaa vaikka 1940-luvun alkuun, tanssimme edelleen ruusun terälehdillä. Ainakin jos vauraus jaettaisiin tasaisesti kaikille.

LEHTIKATSAUS

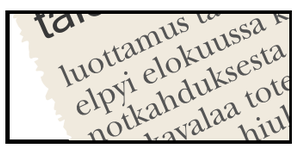

Karhu ensin kaadettava

Etelä-Suomen Sanomien mukaan perussuomalaisten puheenjohtajalta Timo Soinilta on vanha viisaus unohtunut, kun hän jo luettelee ehtoja hallitukseen menolle.

”Ehdot ovat kuitenkin ne samat, jotka pudottivat Soinin joukot viime vaalien jälkeisistä hallitusneuvotteluista. Perussuomalaiset ei hallituspuolueenakaan sulattaisi euron tukipaketteja.”

”Perussuomalaisille tiukalla linjalla pysytteleminen on sikäli helppoa, että euromaiden tukeminen on ainoa asia, johon puolueella ylipäänsä on olemassa selkeä ja johdonmukainen kanta.

Perussuomalaisten linjauksia on turhaan saatu odotella esimerkiksi kunta- ja sote-uudistuksesta sekä rakenteellisista uudistuksista. Sellaiseksi ei kelpaa Soinin maanantaina Heurekassa esittämä väite, jonka mukaan Kreikan tukeminen estää Suomea saamasta rakenneuudistuksia aikaiseksi.

Väite edustaa populismia vastenmielisimmillään. Luulisi maisterisjätkänkin ymmärtävän, että tukipaketeilla ei ole mitään tekemistä väestömme ikääntymisestä johtuvien kotikutoisten ongelmiemme ja niiden ratkaisemisen kanssa.”

Myös Ylen on tingittävä

Lapin Kansan mielestä talouden säästöjä on vaadittava tasapuolisesti.

”Ylen toiminta on rahoitetaan tätä nykyä Yle-verolla, joka tuo mediajätin kassaan tänä vuonna noin 500 miljoonaa euroa. Yle-indeksin ansiosta summa nousee ensi vuonna 512 miljoonaan euroon.

Hallitus suunnitteli vielä viime keväänä Yle-indeksin jäädyttämistä säästösyistä, mutta perui aikeensa. Sen sijaan se päätti jäädyttää lapsilisien indeksikorotukset.

Hallituksen on peruttava Yle-indeksipäätöksensä. Maalaisjärkeen ei mahdu se, että yhden piikki on auki samaan aikaan, kun muut säästävät.”

Ei maatiloja, ei ruokaakaan

Länsi-Savossa eteläsavolaiset MTK-johtajat **Juha Paajanen**, **Petri Miettinen** ja **Vesa Kallio** evästävät ruokapolitiikkaa.

”Samaan aikaan, kun julistetaan suomalaisen ruokapolitiikan erinomaisuutta, heikennetään maatalouden toimintaedellytyksiä.”

”Mikäli Suomi haluaa aidosti olla ruokapolitiikan mallimaa, tulee sen huolehtia maatalouden tuotantoedellytyksistä.

Tämä tarkoittaa, että niin 141- kuin 142- tuet maksetaan täysimääräisinä eikä niiden maksuvaltuuksista tingitä.

Suomalaisen ruoan ympärillä on paljon myönteistä virettä.

Myös poliittisten päättäjien olisi syytä herätä todellisuuteen ja tehdä lopultakin aitoja tekoja pelkkien puheiden sijaan. Ilman maatiloja ei ole ruokaa.”